

Вежба „Combined Endeavor 2011“

Доказана интер

Управо су везисти из Србије знатно допринели решавању проблема интероперабилности по STANAG 5066, идентификованог још прошле године, што је истакао и директор вежбе амерички бригадни генерал Грегори Брандиц, док је начелник Управе за телекомуникације и информатику генерал-мајор Радивоје Вукобровић, оцењујући учешће припадника Војске Србије на овогодишњој вежби у Немачкој, рекао да су постигнути резултати „изнад очекивања“

Н а међународној војној вежби „Здружени напор 2011“ („Combined Endeavor“), одржаној у септембру у Графенверу у Немачкој, припадници Информатичке и телекомуникационе службе Војске Србије још једном су показали да поседују не само теоријско, већ и врхунско практично знање, довољно за ефикасно учешће у међународним мировним мисијама. Заједно са око 1.100 припадника војски из 40 земаља, НАТО-а и Мултинационалног корпуса за Североисток, показали су, како се то данас популарно каже, интероперабилност јединица у којима обављају наменске задатке.

Циљ највеће годишње војне вежбе у области телекомуникационог и информатичког обезбеђења, која се од 1995. организује уз учешће оружаних снага чланица НАТО-а, Партнерства за мир и других земаља Европе, јесте да се увежбају планирање, провера и документовање интероперабилности система и људства, ради ефикасније реализације информатичких и телекомуникационих задатака у мултинационалном окружењу. Тај задатак остварује се имплементацијом јединственог мултинационалног телекомуникационог и информатичког система на вежби

која, из године у годину, постаје све квалитетнија и обухватнија изложба војне информатичке и телекомуникационе опреме земаља учесника и прилика за организацију специјалистичке обуке.

Иако се концепт вежбе протеклих година мењао у складу с повећањем броја учесника и развојем нових технологија, слободно се може рећи да је њен циљ све време био, углавном, исти, а то је – повећање

интероперабилности војски земаља учесника и њихове способности за ефикасно учешће у мултинационалним саставима. Ове године тај циљ остварен је успешном имплементацијом сложеног техничког система, формираног ангажовањем телекомуникационо-информатичког система и средстава армија земаља учесника. Због тога се с правом може рећи да је током вежбе остварен „мини интернет“ војски које су доказале интероперабилност.

операбилност

Повећан оперативни значај

У техничком погледу, за формирање потребне инфраструктуре између локација на којима је вежба извођена (једне, стварне и друге, виртуелне) ангажовани су капацитети савремених сателитских система, интернет мреже (VPN) и радио-мреже за пренос података. Ове године тестирани су системи за пренос гласа и слике, мреже за пренос података, засноване на IP протоколу, основни сервиси мреже засновани на модерним сервисима интранет типа, пренос гласа и података путем једноканалног радија у опсезима VФ и VVF, заштита информација, системи за приказ јединствене слике бојишта и пренос информације линијом командовања. Разлика у односу на

ЗДРУЖЕНИ НАПОР

Међународна војна вежба „Combined Endeavor“ представља највећу војну вежбу у области информатичко-телекомуникационог система данас у свету. Организује се на годишњем нивоу почевши од 1995. године. Носилац организације је Европска команда оружаних снага САД (US EUCOM) уз учешће оружаних снага земаља НАТО-а, чланица Партнерства за мир и других земаља Европе, Азије и Африке. Од 2006. за земље афричког континента организује се посебна вежба („African Endeavor“).

претходну годину била је у томе што се сценарио није, као раније, прилагођавао току вежбе, већ је било управо обрнуто. Вежба је морала да прати ток сценарија, што јој је дало већи оперативни значај.

ПРИМЕНЉИВА ЗНАЊА

На курсу „Phoenix Endeavor“ представници Војске Србије учествовали су по трећи пут. Циљ његове реализације јесте унапређење знања официра који се баве управљањем у радио-фреквенцијском спектру (РФС), тестирање оперативних могућности софтвера за управљање фреквенцијама и побољшање сарадње, успостављањем професионалних контаката између војних представника из те области.

– Осим проширења сазнања, размене искуства и успостављања професионалних контаката, корисно је и то што стечена знања могу да се примене у Министарству одбране и Војсци Србије – каже капетан Ненад Денић, руководилац тима, и додаје да усклађивањем управљања у радио-фреквенцијском спектру са решењима у страним армијама, оно би се подигло на много виши ниво, чиме би се обезбедила међународна интероперабилност и несметано функционисање телекомуникационо-информационог система Војске Србије и заштита ресурса у фреквенцијском спектру, додељеном на коришћење Војсци.

– Поред функционалних тестова, који су до сада били пракса, ове године први пут смо реализовали и оперативне тестове, односно тест-мреже, у којима смо испитивали начин преноса информације линијом командовања – рекао је капетан Ненад Денић, руководилац тима Војске Србије на вежби. – У тесту су, поред начина преноса, мерени време и корисност пренетих информација, а резултати су, после анализа и коначних оцена, добијани након само 24 сата. Наш циљ био је оспособљавање за рад у вишенационалном окружењу и достизање потребног нивоа интероперабилности, односно остварења познатих циљева Партнерства за мир из домена телекомуникација и информатике.

Мисли се на усавршавање и подизање степена безбедности комуникационо-информационог система, система за комуникацију, заснованих на сателитској вези (SATCOM), и тактичких комуникационих система, те унапређење система за преношење порука и услуга информационог система оперативних центара и команди. Из тих циљева, а на основу искустава стечених прошле године, извукли смо и приоритете нашег овогодишњег учешћа, од којих су најважнији били провера интероперабилности преноса података по једноканалном радију, тестирање интероперабилности радио веза у режиму ра-

да са фреквентним скакањем и мрежних сервиса (e-mail) коришћењем РКІ инфраструктуре – наводи капетан Денић.

Успех изнад очекивања

По сценарију вежбе, тим Војске Србије учествовао је с јединицом ранга механизованог батаљона. Настављена је традиција њиховог ангажовања у техничком органу вежбе, где су била ангажована двојица припадника наше војске, док су тројица учествовала у раду тимова за тестирање интероперабилности. Први пут ове године тестирање мрежних сервиса (e-mail) коришћењем РКІ инфраструктуре реализовано је тако да је наш тим имао свој подсервер.

Поред задатака које су извршавали у оквиру саме вежбе, припадници Војске учествовали су и на специјалистичким курсевима и семинарима, реализованим током двонедељног боравка у Немачкој. Тако су на

ВОЈСКА СРБИЈЕ НА ВЕЖБИ

На вежби „Combined Endeavor 2011“ учествовала су 23 припадника Војске Србије, стручњака за мрежне сервисе КоВ, видео говорне сервисе ВиПВО, системе за пренос говора Бригаде везе. Тим наше војске чинило је 18 официра и пет подофицира, припадника Управе за телекомуникације и информатику, Копнене војске и ВиПВО, те Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране, Војнотехничког института и Команде за обуку.

Војска Србије је на вежби „Combined Endeavor“ први пут учествовала 2008, у својству посматрача, ангажовањем двојице припадника с циљем да сагледа капацитете вежбе и могућности укључивања. На основу позитивних искустава одлучено је да Војска Србије у наредном периоду на вежби учествује у својству равноправног учесника. Тако се, већ следеће, 2009, под руководством пуковника Горана Трампића, активно укључује у плански процес, учешћем у свим техничким садржајима, оријентисаним, пре свега, на проверу интероперабилности средстава у оперативној употреби у јединицама. На главном месту извођења вежбе, у Бањалуци, Војска Србије ангажовала је 18 припадника и два система на возилима.

Пошто су тада остварени одлични резултати и стечена драгоцену искуства, наредне, 2010. године, припадници наше војске, под руководством мајора Милана Кртинића, започели су нову етапу ангажовања на вежби. Тежиште је тада било на тестирању интероперабилности једноканалног радија. На главном месту извођења вежбе у месту Графенвер, Немачка, учествовало је 26 наших припадника.

Први пут су тада ангажовани у организационом телу вежбе, један у главном техничком телу, као стручно лице за системе за пренос говора, док су тројица била ангажована у раду тимова за тестирање интероперабилности. Организатор вежбе је тада изразио „највеће похвале за рад припадника српске војске“. Учешћем на прошлогодишњој вежби наше старешине су овладале тактиком, техникама и процедурама рада у мултинационалном окружењу и стекли драгоцену искуства за рад у мултинационалним командама.

семинарима „Phoenix Endeavor“ и „Cyber Endeavor“ учествовала тројица наших припадника, а на обуци за Firewall још један. На обуци из области једноканалног радија и јединствене слике бојишта учествовала су такође двојица припадника Војске Србије. У току вежбе свакодневно су организовани и семинари из области безбедности мрежа, на којима увек било по неколико српских припадника. Стечена су драгоцене искуства.

– Ове године најважнији су били курсеви за управљање радио-фреквенцијским спектром („Phoenix Endeavor“) и из области безбедности рачунарских система („Cyber Endeavor“). Одсек који се бави безбедношћу рачунарских система организовао је скенирање националних мрежа учесника вежбе и хакерски напад на мрежу. Током оперативних тестова реализовано је просечно око 100 напада дневно, који су се огледали у слању phishing писама и тест вируса. И ове године остварили смо запажене резултате ангажовањем у техничком руководству вежбе и тимовима за тестирање – наглашава капетан Ненад Денић.

Колику важност „Combined Endeavor“ има за оспособљавање стручног кадра из области телекомуникационог и информатичког система показују и припреме које се обављају уочи сваке завршне вежбе. Током неколико месеци сваке године организују се четири једнедељне планске конференције, које су за овогодишњу вежбу одржане у Соренту, новембра 2010, Јеревану, јануара, Лисабону, марта, и Будви, јуна ове године. Стога не чуди што, из године у годину, на завршној вежби учествује све више земаља и што се постигнутим резултатима учесници диче и по неколико месеци, све до почетка припрема за нову. Тако је и после овогодишње вежбе у војним и другим стручним публикацијама, као и на бројним сајтовима, објављено на десетине текстова о вежби „Combined Endeavor 2011“ на којој су и припадници Војске Србије остварили запажене резултате.

Између осталог, управо су везисти из Србије знатно допринели ре-

АНАЛИЗА ВЕЖБЕ

У Управи за телекомуникације и информатику Генералштаба недавно је одржана анализа учешћа делегације Војске Србије на овогодишњој вежби „Combined Endeavor“ у Немачкој.

Отварајући анализу, начелник Управе за телекомуникације и информатику генерал-мајор Радивој Вукобровић истакао је да су искуства припадника Војске Србије, стечена на највећој годишњој вежби војних информатичара, изузетно драгоцене и веома применљиве у стварању и развоју телекомуникационих система.

– На основу искустава и знања стечених на овогодишњој вежби „Combined Endeavor“, најзначајнијој вежби за припаднике службе телекомуникација и службе информатике, започели смо припреме за наше учешће на наредној. Од почетка, од кад смо после једногодишњег статуса посматрача прешли међу активне учеснике вежбе, наш допринос успеху вежби „Combined Endeavor“ непрекидно је растао. Ове године припадници наше делегације били су ангажовани у руководећем и техничком телу вежбе, активно су учествовали на специјалистичким стручним курсевима, одржаним током трајања вежбе, и дали значајан допринос решавању одређених проблема и тешкоћа у тиму за тестирање. Због свега тога могу да изразим само велико признање нашем тиму за уложене напоре, исказано знање и демонстриран висок ниво стручности, којим је доказана интероперабилност Војске Србије у области телекомуникационих система – рекао је генерал Радивој Вукобровић.

Анализа учешћа делегације Војске Србије на вежби „Combined Endeavor 2011“ обухватила је сагледавање реализације циљева вежбе и учешћа нашег тима у извршавању задатака у органима у којима су суделовали. После опсежне дискусије закључено је да су искуства стечена на вежби, имплементацијом мултинационалног телекомуникационог система и успешну реализацију тестова у високофреквентном опсегу радија, омогућила подизање нивоа интероперабилности телекомуникационе и информатичке опреме и састава у вишенационалном окружењу.

Рад у мултинационалној команди ранга бригаде и стечена искуства у организацији вежбе омогућиће, по мишљењу учесника анализе, усавршавање телекомуникационог система и постизање још бољих резултата у свакодневном раду на оперативним дужностима у јединицама.

„Combined Endeavor“ је вежба у организацији Европске команде Оружаних снага САД, која за циљ има интеграцију и испитивање интероперабилности такозваног „С4 система“ (Command, Control, Communications and Computers) земаља Партнерства за мир. На вежби се тестира интероперабилност између „С4“ војне опреме НАТО-а и земаља из Програма *Партнерство за мир*, развијањем оперативне здружене међународне мреже. Учешћем око 40 нација на вежби ствара се окружење у коме је могуће реализовати велики број функцијских/оперативних тестирања, документовања и проверавања техничких и процедуралних решења.

шавању проблема интероперабилности по STANAG 5066, идентификованог још прошле године, што је, током Дана високих званица испред представника 40 земаља учесница, приметио и директор вежбе из армије САД бригадни генерал Gregory L. Brundidge. Он је похвалио свеукупно ангажо-

вање тима Војске Србије и њихов допринос у решавању уочених тешкоћа. Оцењујући учешће, начелник Управе генерал мајор Радивоје Вукобровић рекао је да су постигнути резултати „изнад очекивања“.

Душан ГЛИШИЋ